

Ο κόμπος

ΓΙΟΒΑΝΝΑ

Ο κόμπος

Μυθιστόρημα

εκδόσεις
ΑΓΚΥΡΑ

*Στη Χρύσα Ρώπα
που μου το ενέπνευσε...*

Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Βλασταράκης
Τυπογραφική διόρθωση: Νέστορας Χούνος
Σύνθεση εξωφύλλου: Ευθύμης Δημουλάς
Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνα Ελαιοτριβάρη

© 2014 ΓΙΟΒΑΝΝΑ & ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΓΚΥΡΑ» Δ.Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Λάμπρου Κατσώνη 271 & Γεωργίου Παπανδρέου,
Άγιοι Ανάργυροι, Τ.Κ. 13562
Τηλ.: 210 2693800-4 • Fax: 210 2693806-7
Κεντρικό κατάστημα: ΑΓΚΥΡΑ-ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ, Σόλωνος 124
Αθήνα, Τ.Κ. 10681, Τηλ.: 210 3837667 • Fax: 210 3837066
e-mail: info@e-agyra.gr • www.e-agyra.gr • www.agyraland.gr

ISBN: 978-960-547-186-6

Χώρα προέλευσης: Ελλάδα

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλης της έκδοσης, η μεταφορά σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό αποθηκευτικό σύστημα ή αναμετάδοση με οποιασδήποτε μορφής ηλεκτρονικά, μηχανικά, φωτοτυπικά ή άλλα μέσα, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Ν. 2121/1993, καθώς και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν και στην Ελλάδα.

Κατεβαίνω

Ψάχνοντας τον ουρανό

Η Χρύσα μπήκε. Την έσπρωξαν δηλαδή μαζί με πέντε-έξι άλλους. Πήγε στην πόρτα κι έπιασε μέσα απ' το παραθυράκι να κοιτάει την πλάτη του ψηλού, με το χακί πουκάμισο και τα κλειδιά τα περασμένα σε μεγάλο χαλκά, να απομακρύνεται, να τον καταπίνουν οι γωνίες. Πίσω της, κορίτσια, αγόρια, μεγαλύτεροι, βλέμματα κυνηγημένα, οξειδωμένες εκπνοές, χρώματα. Αχταρμάς. Από την πορεία στην Πανεπιστημίου οι περισσότεροι εκεί μέσα, σίγουρα. Κάτι η ΟΛΜΕ, κάτι η ΟΤΟΕ, κάτι οι οικοδόμοι, κλειστοί οι δρόμοι κάθε λίγο και λιγάκι.

1985 και Νοέμβρης. Κι αυτή τη φορά η διαδήλωση ήταν μεγάλη. Η Χρύσα είχε φτάσει στο Σύνταγμα με τον κυρίως όγκο. Κι ο Φάνης μαζί, ο Σάββας, η Στέλλα κι ο Κεφτές με την πατικωμένη μύτη.

Χαμός. Πυρακτωμένος μήνας ο Νοέμβρης. Πολυτεχνείο όπου να 'ναι και «άρχισαν τα όργανα...» που λέει το παλιό τραγούδι.

Και είχαν αρχίσει, πράγματι: μολότοφ σε τροχιές, γυαλιά καρφιά τα πεζοδρόμια, κάδοι, φλεγόμενα αυτοκίνητα, μάρμαρα ξεκολλημένα, άρπαξε κι η Χρύσα ένα κομμάτι τους, θρύψαλα η βιτρίνα, διαμελισμένα τα ανθρωποειδή μέσα της, «Μπάτσοι-γουρούνια... Μπάτσοι-γουρούνια...» σκίστηκε ο λαιμός της κι ορίστε τώρα. Απάνω της βγάλανε το άχτι τους οι θιγέντες. Τσουβαλιαστή και στην κλούβα. Έψαξε για τους δικούς της, αλλά «εξαφανιζόλ» και μην τους είδατε.

Κρατητήριο. Τέσσερα επί κάμποσο περίπου ο χώρος. Τοίχοι, άσπροι κάποτε, ένας σιδερόφρακτος φεγγίτης κολλητά στο ταβάνι κι άλλος ένας ίσα που να χωράν τα μάτια και το στόμα στη σιδερένια πόρτα. Και πάγκοι ένα γύρο με σώματα παρόντα και βλέμματα αλλού. Κάνα δυο απ' αυτά στάθηκαν για μια στιγμή απάνω της, για να ξανακολλήσουν αμέσως μετά στο πουθενά. Μπόχα. «Την κάτσαμε», μουρμούρισε η Χρύσα κι έψαξε για θέση. Υπήρχε δίπλα σ' έναν νεαρό, που έβγαλε ένα μπουκάλι νερό και το 'δωσε στην κοπέλα, πλάι του. Κάθισε. Η ασημιά νεκροκεφαλή στην πλάτη της μπλούζας της έπιασε να γδέρνει το σοβά. Μανίκια κρεμασμένα –ο ένας ώμος έξω– και τζιν που λες και εκτός από τους μπάτσους, την τραβολόγησαν σκυλιά κι άντε να βγει όλη η νύχτα, κατα-

πώς πήγαινε, εκεί μέσα. Ωραία, έσπασε ένα τζάμι, ε και; Θα τους το πλήρωνε και σιγά το έξοδο, ήταν λόγος να τη μπουξουριάσουνε; Το κεφάλι της γύριζε. Τα πρόστυχα τα χάπια της έλειπαν. Έψαξε στο ταγάρι της, βρήκε ένα και το 'βαλε στο στόμα της. Στο πλακέ μπουκαλάκι της σταγόνα τζιν πια. Με τι να το κατεβάσει, με νερό;

Νερό, τι να κάνουμε.

«Μου δίνεις να πιω μια γουλιά;» σκούνησε τον νεαρό, που την κοίταξε κι έμεινε. Το χέρι του μετέωρο και τα μάτια του καρφωμένα για το «απίστευτο» απάνω της, να την ψάχνουν.

«Ηρώ;» άρθρωσε.

«Ποια Ηρώ, νερό είπα», τον αποπήρε ανυπόμονη η Χρύσα.

Στο μεταξύ η διπλανή του, είχε κοκαλώσει κι εκείνη.

«Τι θες εδώ;» τη ρώτησε.

«Εγώ; Ό,τι και σεις. Και Χρύσα, αν δεν έχετε αντίρρηση. Τι θα γίνει, θα μου δώσετε μια γουλιά; γκάνιαξα».

Της έδωσε το μπουκάλι εκείνος, δυο γουλιές, «θενκς», και ξανά πίσω. Η ζαλάδα έδινε κι έπαιρνε.

Δεν περίμενε και πολλά από το χάπι. Σκέτο, νυσταλέα αποβλάκωση θα της έφερνε και τίποτ' άλλο.

«Χρύσα, είπες», επανέλαβε προβληματισμένος εκείνος. «Άκου να δεις!... Λοιπόν, είσαι ίδια με μια κοπέλα που είναι φίλη μας. Φτυστή».

«Μπα; Κι εγώ που πίστευα πως το καλούπι το 'σπασε ο Άλλος», κοροΐδευε με το δείκτη της στον ουρανό.

Κάτι σκέφτηκε η Χρύσα. Τον κοίταξε.

«Ηρώ είπες; Θα μου τη γνωρίσεις;»

«Ποια, την Ηρώ;»

«Αυτή».

«Να την κάνεις τι;»

«Να δω την επανάληψη».

Εκείνη τη στιγμή άνοιξε η πόρτα πάλι και κάνα δυο σπρώχτηκαν μέσα.

«Ωραία!» είπε η Χρύσα. «Συμπληρωθήκαμε».

«Πανεπιστημίου;» τη ρώτησε ο δίπλα που εξακολούθούσε να την ψάχνει.

«Ναι. Χαβαλές, εσείς;»

«Παρεξήγηση».

«Είσαι ο...;»

«Γιάννης, Στέφη», της είπε δείχνοντας την κοπέλα.

«Μπράβο», απάντησε βαριεστημένη κιόλας και στήριξε την πλάτη της στον τοίχο.

Σαχλή κουβέντα. Πιο σαχλή δεν γινόταν. Και σκούρα τα πράματα απ' όπου και να το πιάσεις. «Χαβαλές» θα τους έλεγε και στην ανάκριση το πρωί; Έχει γούστο να την έκλειναν για κάνα μήνα μέσα! Αναδεύτηκε κι ούτε σκέψη βέβαια να ζητήσει να την ξεμπλέξει ο παππούς Λάκης. Τελεία μαζί του, το 'παμε κι ας γινόταν ό,τι ήθελε. Μπα!

Πάντως, υπήρξαν και χρόνια που ήταν κανονική. Που η αγκαλιά των γονιών της, γιάτρευε κάθε κλάμα, κάθε γκρίνια της, που πηγαινορχόταν ξένοιαστη σχολείο-σπίτι, που Τρίτη-Παρασκευή μπαινόβγαινε για πιάνο στο ωδείο, που λάτρευε τους Beatles και τους Pink Floyd, που δοκίμαζε τα φουστάνια της μάνας της, τα παπούτσια της, που έβαζε κραγιόν, που μάζευε τα τρελά μαλλιά της ψηλά, που γδυνόταν και κοιταζόταν στον καθρέφτη.

Ο πατέρας διευθυντής πωλήσεων σε πολυεθνική, μεγάλος ο μισθός και πιο μεγάλα τα πριμ, η μάνα από γενιά πολιτικών, το σπίτι στη Γλυφάδα με τον κήπο γεμάτο λουλούδια και δέντρα, το πιάνο με ουρά, οι βραδιές κάθε τόσο με καμιά τριανταριά καλεσμένους το λιγότερο, τα ταξίδια σε Ελβετίες για σπα και σκι, τα καλοκαίρια στο χτήμα τους στο ποτάμι... Όλα χαλαρά και στη χλίδα. Μετά γίνανε τα όσα γίνανε και γέμισε η ζωή φρικιά. Κι από τότε, ήθελε δεν ήθελε, χιμούσαν να τη φάνε κάθε που, κουβαριασμένη στον καναπέ, στο σπίτι του παππού Λάκη πια, έβλεπε στο χαζοκούτι κάποια από εκείνα τα θρίλερ τα κατασκευασμένα για να σηκώνουν τις τρίχες των «βλαμμένων» του κόσμου. Τότε καθόταν στο πιάνο και κόντρα σε κάθε «απαγορεύεται» της καθηγήτριάς της, άφηνε να ξεχυθούν όλα όσα έβραζαν μέσα της: μελωδίες, ασύμβατες στο πρώτο αυτί, συγχορδίες και ρυθμοί που θύμιζαν ζουλού σε πυρρίχιο χορό με το μάγο της φυλής προεξάρ-

χοντα. Μόνο και μόνο τότε λευτερώνονταν χέρια, κορμί, μυαλό με την ανάσα της να χύνεται φωτιά, να καίει, να σβήνει, να την ησυχάζει, ώσπου να 'ρθει η επόμενη φορά, άγνωστος πια ο αριθμός της.

Αυτά. Χρόνια τώρα. Έξι, επτά όταν, κάπου στα δεκατρία της, ήρθε η νύχτα που έδωσε μια και γκρεμίστηκε ο ουρανός. Και γκρεμίστηκε για τα καλά, αφού ακόμα να πάρει τα μολυβένια του να βρει τον ήλιο του ο κόσμος.

Σκοτάδι πηχτό ήταν ακόμα, γύρω στις τέσσερις και χειμώνας. Από κρότους ξερούς ξύπνησε και φωνές άγνωστες, άγριες, κι ανάμεσα τη φωνή του πατέρα της που σκιζόταν: «Ποιοι είσαστε, τι θέλετε...», «Για το Θεό... Χριστέ μου, Παναγία μου... Την αστυνομία, Γιώργο...» η φωνή της μητέρας της, ένα «αχ», μετά, ένα ουρλιαχτό... Δεύτερο «αχ» κι από 'κεί και πέρα κι άλλοι κρότοι, ντουλάπες να ανοίγουν, συρτάρια να πέφτουν και λόγια: «Πάνε αυτοί!» «Σκάσε και μάζευε, μαλάκα». Στην πόρτα του δωματίου της η Χρύσα, παγωμένη με μάτια τεράστια, κρατούσε την ανάσα της. Προχώρησε ένα-δυο βήματα προς το δωμάτιο των γονιών της, και είδε: η μητέρα της στο κρεβάτι άψυχη με τα ορθάνοιχτα μάτια του τρόμου κι ο πατέρας της μπρούμυτα στο πάτωμα. Και παντού αίμα, ποτάμια αίμα, αίμα, ενώ δυο κουκουλοφόροι άδειαζαν συρτάρια σε μια μαύρη σακούλα. Οπισθοχώρησε, όχι από μόνη της, η αυτοσυντήρηση

την έσπρωξε προς την κουζίνα. Κάτι έπεσε με θόρυβο, την άκουσαν, σβάρνα καρέκλες, τραπεζάκια, ίσα που πρόλαβε και πετάχτηκε έξω. Δεν την ακολούθησαν. Ξυπόλυτη με μαλλιά και πιτζάμες παπί το δεύτερο κιόλας λεπτό από μια, σκηνοθετημένη από τον Ύψιστο στο θρόνον της νύχτας Του, μπόρα, έφτασε με την ψυχή στο στόμα στη μεζονέτα του παππού της, δυο δρόμους παρακάτω. Κι άρχισε να χτυπάει κουδούνια, «Παππού... Λάκη... Τρέξε... Σταματία... Ανοίξτε... Τους σκοτώσανε... Λάκη... Λάκη... Παππού... Τη μαμά, το μπαμπά... Τους σκοτώσανε...» σκίστηκαν τα πνευμόνια της. Στο πόδι το συγκρότημα.

Και μετά... Ε, όπως στο σινεμά. Ολόιδια. Τόσο που να μην ξέρεις αν όλη αυτή η παράνοια ήταν κόπια από χολιγουντιανό ράμπο ή όνειρο στομαχιού που του έριξαν δυο πιάτα στιφάδο πριν τον ύπνο. Λίγο μετά, περιπολικά, μοτοσικλέτες, σειρήνες, παράθυρα φωτισμένα, κόσμος κρεμασμένος σε μπαλκόνια, ξενύχτικα ΙΧ σε ρελαντί, «Τι έγινε, ρε παιδιά...» «Σφάξανε; Ποιους σφάξανε...»

Η Χρύσα έτρεμε. Στο σαλόνι του παππού της, γραπωμένη από τη Σταματία, τη γυναίκα που χρόνια τώρα τον φρόντιζε, πάλευε να πάρει ανάσα. Ο διοικητής του τμήματος Γλυφάδας ρωτούσε κι ο παππούς απαντούσε. Σωριασμένος σε μια πολυθρόνα με πρόσωπο «πεθαμενί», έψαχνε για λέξεις και μόλις που ακουγόταν. Ποιος; Ο Λάκης! Που σπούδασε χημικός στην Αμερική για να ξεχάσει σ' ένα συρτάρι το πτυ-

χίο του, μια που ο πατέρας του φρόντισε από μαγαζιά, διαμερίσματα, μετρητά μέχρι και νησί, ξερονήσι δηλαδή με μια τούφα αρμυρίκια, να του κληροδοτήσει, που είχε το πέρα βρέχει για κάθε τι στενόχωρο ευαγγέλιο, που κορόιδευε τους «χοντρονικοκύρηδες» με το γραφείο-σπίτι σπίτι-γραφείο, που η μέρα του άρχιζε από τη μία το μεσημέρι και μετά, που έπαιρνε το «πρωινό» του με μπόλικα μέλια, βούτυρα και κουλουράκια όλων των ειδών και πάλι σα σπάγγος ήταν, για να πάει με τη μπουκιά στο στόμα, βρέξει-χιονίσει, για τζόγκινγκ κάνα χιλιόμετρο και περπάτημα για δύο.

Ναι, ερείπιο. Ο Λάκης που έπεφτε για σιέστα στις εφτά το βράδυ, να ξυπνήσει φρέσκος κι ωραίος στις έντεκα τη νύχτα, να βγει κι αυτός σαν όλους εκείνους που ξέρουν τι πάει να πει ζωή. Ο τζέντλεμαν, που παντρεύτηκε τρεις φορές, μόνο και μόνο για να μη χαλάσει το χατίρι στις εκαστοτε συντρόφους του, που δεν ήθελε –εξηγημένος από πριν– παιδιά και χώρισε την πρώτη του γιατί του το 'κρυψε, ότι έμεινε έγκυος, που οι παρέες του ήταν απαραίτητα από τριάντα πέντε χρονών και κάτω και που 'Υδρα-Μύκονος είχαν να λένε για τα πάρτι του. «Ωρες να 'χουμε κι άλλα!» μουρμούριζε, όσο τον έβλεπε κατάχλωμο να τρέμει η Σταματία, ενώ από πάνω του, με τις πιτζάμες και το στηθοσκόπιο ο γείτονας γιατρός.

Μέρες πέρασαν και τα κρεμασμένα πρωτοσέλιδα δεν έλεγαν να βάλουν γλώσσα μέσα: «Σφαγμένοι βρέθηκαν

στο σπίτι τους στη Γλυφάδα ο Γεώργιος Πετρίτης και η σύζυγός του Μιράντα...», το διαλαλούσαν σε όλους τους κανιβαλικούς τόνους. Και βέβαια, οργώθηκε ο τόπος για τους δράστες αλλά μην τους είδατε, μην τους απαντήσατε. Όπως σχεδόν πάντα.

Η Χρύσα δεν ξαναπάτησε στο σπίτι των σφαγμένων. Στη σκέψη και μόνο, πανικός. Σαν να κουνιόταν το μυαλό της, σαν να 'χε γίνει μπίλιες από υδράργυρο σκορπισμένες στα πλακάκια. Βδομάδα μετά που τέλειωσε κι η Σήμανση, επέτρεψαν να πάει συνεργείο καθαρισμού με τη Σταματία. Εκείνη της έφερε τα δικά της, αλλιώς εκεί θα 'μεναν, μαζί με τις καλημέρες, τα γέλια και τα «άργησες, δεν θα προλάβεις το σχολικό, αγάπη μου», της μάνας της.

Κι έγινε η διπλή κηδεία και είδε η Χρύσα πώς γίνεται, εκεί που τη μια στιγμή πατάς το χώμα, την άλλη να σε κατάνει εκείνο. Κάποια ξαδέρφια από τα σόγια την πλησίασαν: «Το καημένο...» ο ένας, «Το κακόμοιρο...» ο άλλος, «Συλλυπητήρια, κοριτσάκι μου, να ζεις να τους θυμάσαι...», και ήταν σαν να την έθαβαν κι εκείνη. «Τον φώναξε ο Θεούλης στον ουρανό», της έλεγαν, παιδάκι ακόμα, για κάποιον που πέθαινε. Με διαταγή του Θεούλη μ' άλλα λόγια, μετακόμισαν και οι δικοί της. Χωρίς αποσκευές, χωρίς το παιδί τους, χωρίς το παραμικρό αναγκαίο. Σπα, θα είχε ο ουρανός τουλάχιστον;

Λοιπόν, οι ώρες στη «στενή» είναι χελώνες. Ιδίως τη νύχτα. Το φως από φθόριο να ξασπρουλιάζει ζωντανά και άψυχα κι αν δεν σκαρίσει η μέρα, δεν θα ξέρεις το χρώμα τους. Είναι και τα όνειρα των συγκρατούμενων, με τα κεφάλια ακουμπιστά σε τοίχους, σε μπράτσα και σε αγκώνες έτσι και βρεθεί μια στάλα πάγκος ελεύθερος για κορμί κουβαριασμένο. Γιατί ήταν και κάποιοι καθισμένοι κάτω με τον τοίχο ορθή γωνία στα πόδια και τη ράχη τους ή κουλουριασμένοι, έμβρυα σε μήτρα από τοιμέντο. Γι' αυτό και παραμλούν κάθε φορά εκεί μέσα, κλαίνε, βλαστημάνε κι αν τύχει και πουν να κρυφτούν όσα δεν κρύβονται, πίσω από μάτια ορθάνοιχτα, εκεί να δεις σκοτάδι που αδειάζουν στο μωσαϊκό. Λίμνες.

Τι σκεφτόταν! Λίμνες από σκοτάδι! Αν είχε κάνα μαρκαδόρο, θα σκάρωνε στους τοίχους τρελά πράγματα. Μια κατακόκκινη τεράστια γλώσσα και πάνω της γυμνούς να χορεύουν και να πηδιούνται. Ναι, γυμνούς και κόκκινες γλώσσες έξω. Έτσι, κόντρα στο μαύρο και για να φρικάρουν οι μπάτσοι με το που θα κουβαληθούν, να ρίξει γέλιο.

Έπιασε το κεφάλι της η Χρύσα και το 'σφιξε μήπως και σταματήσουν τα σφυριά. Σκορπιός το ζώδιό της. Και οι σκορπιοί δεν ξεχνούν ποτέ, λέει. Σφίχτηκε. Δηλαδή; Τα δικά της θα τα θυμόταν πάντα; Θα την τρόχιζαν κάθε μέρα μέχρι να πεθάνει; Και τι θα έκανε; Με τζάμια και μολότοφ, θα την έβγαζε;

Ναι, μέχρι να πεθάνει στην τρελή θα το 'ριχνε. Έστω κι αν βρισκόταν κάθε λίγο και λιγάκι στη στενή, όπως απόψε. Ολομόναχη δεν ήταν πια; Ό,τι ήθελε έκανε. Μπαράκια, ξενύχτια, πολυτεχνεία, νομικές, άσυλα και καταλήψεις, και συλλαλητήρια. «Όπου χαμός και η Βασίλω –Χρυσούλα εν προκειμένω– πρώτη», έλεγε σκασμένη στα γέλια.

Και με το λύκειο τι θα 'κανε;

Άκου τι πήγε και θυμήθηκε τώρα! Ποιο λύκειο; Αμ, το ωδείο; Πάει κι αυτό. Δεν υπήρχαν στο τώρα της πια, δεν υπήρχε χώρος, πώς το λένε. Έπρεπε να γλιτώσει από τα στοιχειά της για να τα ξανασκεφτεί, πράγμα που δεν το 'βλεπε. Κανένα φως στο δικό της τούνελ. Κι έτσι, ξέσκεπη, τη βρήκαν οι δρόμοι, τα κυνηγητά, οι μολότοφ, οι καταλήψεις για το δήθεν, το σεξ στη ζούλα όρθια ή σε στρώμα από προκηρύξεις, χάπια με αλκοόλ για το κόντρα στη φάρα των ανθρώπων, αλλά και το «μπουζούριασμα» όπως και τούτη τη φορά από τους μπάτσους.

Την πρώτη επαφή της με το αρσενικό τη γεύτηκε στα δεκαπέντε της η Χρύσα, από έναν συμμαθητή της στην αποθήκη του σχολείου, ανάμεσα σε χαλασμένες γραφομηχανές, καλώδια φαγωμένα, καρέκλες τρίποδες, και σε τραπέζια αραχνιασμένα απάνω. Από τότε, όλα τα εφηβικά της τα πέρασε με πρόχειρα τα προφυλακτικά στην τσάντα της και όπου χρόνος, τόπος και περίπτωση, δι-